

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๓.๓/ว ๑๖๖๓

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งเวียนการยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐของผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลางและการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเข้ายื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๓.๓/ว ๔๐๑๗ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ นั้น

คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการแจ้งว่าเนื่องจากกรมบัญชีกลางได้ประกาศรายชื่อผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐสาขางานก่อสร้างแล้วจำนวน ๗ สาขา ประกอบด้วย สาขางานก่อสร้างทาง สาขางานก่อสร้างสะพาน สาขางานก่อสร้างทางและสะพานพิเศษ สาขางานก่อสร้างชลประทาน สาขางานก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและชายฝั่ง สาขางานก่อสร้างชุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำชายฝั่งทะเล และสาขางานก่อสร้างชุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางการพิจารณาลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้างครอบคลุมสาขางานก่อสร้างทั้ง ๗ สาขาข้างต้น และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน จึงยกเลิกแนวทางการพิจารณา ลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้างของหนังสือคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ด่วนที่สุด ที่ กค (กรท) ๐๔๓๓.๓/ว ๕๘๔ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ และให้ใช้แนวทางการพิจารณา ลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้าง เพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ายื่นข้อเสนอในแบบประกาศและเอกสารประกวดราคาจ้างก่อสร้าง หรือหนังสือเชิญชวน รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ด่วนที่สุด ที่ กค (กรท) ๐๔๓๓.๓/ว ๔๗๐ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่ส่งมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ สามารถเปิดดูหนังสือดังกล่าวได้ที่เว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น www.dla.go.th

กองคลัง

กลุ่มงานบัญชี

โทร. ๐ ๒๒๔๓ ๒๒๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๒๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นางสาวจันทน์ พิมพา

โทร. ๐๙ ๒๙๗๑ ๐๔๔๓

กค ๓๕ ๗๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... 30123
วันที่ 30 พ.ค. 2565
เวลา.....

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กรท) ๐๔๓๓.๓/ว ๕๗๒

คณะกรรมการราคากลาง
และขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางการพิจารณาลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้าง
เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองคลัง
เลขรับ..... 3844
วันที่ 30 พ.ค. 2565
เวลา..... 15.52

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ด่วนที่สุด ที่ กค (กรท) ๐๔๓๓.๓/ว ๕๘๔ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการพิจารณาลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้าง

ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้ คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ มีอำนาจประกาศให้งานก่อสร้างในสาขาใดเป็นงานก่อสร้าง ที่ผู้ประกอบการงานก่อสร้างจะเข้าร่วมเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐได้ ต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียน ผู้ประกอบการงานก่อสร้างในสาขานั้นไว้กับกรมบัญชีกลาง โดยต้องใช้งบประมาณในวงเงินเท่าใดหรือต้องใช้ ผู้ประกอบวิชาชีพในสาขาใดด้วยก็ได้ และมาตรา ๕๓ บัญญัติให้กรมบัญชีกลางประกาศรายชื่อผู้ประกอบการ งานก่อสร้างตามมาตรา ๕๑ ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง โดยหน่วยงานของรัฐ ไม่ต้องจัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการประเภทนั้นอีกและให้หน่วยงานของรัฐกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิ เข้ายื่นข้อเสนอในประกาศเชิญชวนให้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการราคากลาง และขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ งานก่อสร้างที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ กำหนดสาขางานก่อสร้าง ประกอบด้วยสาขางานก่อสร้างทาง สาขางานก่อสร้างสะพาน สาขางานก่อสร้างทางและสะพานพิเศษ สาขางานก่อสร้าง ชลประทาน สาขางานก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและชายฝั่ง สาขางานก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในทะเล สาขางานก่อสร้าง ขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำชายฝั่งทะเล และสาขางานก่อสร้างขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำภายในประเทศ พร้อมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิในการเสนอราคางานก่อสร้างของแต่ละสาขาที่มีวงเงินตั้งแต่ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป นั้น

คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากกรมบัญชีกลาง ได้ประกาศรายชื่อผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐสาขางานก่อสร้างแล้ว จำนวน ๗ สาขา ประกอบด้วย สาขางานก่อสร้างทาง สาขางานก่อสร้างสะพาน สาขางานก่อสร้างทางและสะพานพิเศษ สาขางานก่อสร้างชลประทาน สาขางานก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและชายฝั่ง สาขางานก่อสร้างขุดลอกและบำรุงรักษา ร่องน้ำชายฝั่งทะเล และสาขางานก่อสร้างขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทาง การพิจารณาลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้างครอบคลุมสาขางานก่อสร้างทั้ง ๗ สาขาข้างต้น และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน จึงยกเลิกแนวทางการพิจารณาลักษณะงานตามประเภท

กลุ่มงานบัญชี
วันที่ 30 พ.ค. 2565
เวลา..... 1๖.04
เลขที่ลงรับ..... 277

สาขา ...

สาขางานก่อสร้าง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ของหนังสือที่อ้างถึง และให้ใช้แนวทางการพิจารณาลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้าง ตามหนังสือฉบับนี้เพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ายื่นข้อเสนอในแบบประกาศและเอกสารประกวดราคาจ้างก่อสร้าง หรือหนังสือเชิญชวน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

กฤษดา พันศิริไพรัตน์

(นางสาวกฤษยา ตันติเตมิต)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ประธานกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ

กองระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและราคากลาง

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๗๕๒, ๖๘๗๒

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕-๖

แนวทางการพิจารณาลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้าง

การพิจารณาสาขางานก่อสร้างแต่ละสาขา ให้พิจารณาตามนิยามความหมายของประเภทสาขางานก่อสร้าง ตามบัญชีเอกสารแนบท้าย ๑ ของประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอ ต่อหน่วยงานของรัฐ และตัวอย่างการพิจารณาลักษณะงานตามประเภทสาขางานก่อสร้าง ดังนี้

๑. สาขางานก่อสร้างทาง

หมายถึง การก่อสร้าง การขยาย ซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรและการสาธารณะทางบก แต่ไม่รวมทางรถไฟ ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือเพื่อประโยชน์แก่งานก่อสร้างทางและหรือผู้ใช้ สิ่งก่อสร้างที่เป็นงานก่อสร้างทางนั้น

โดยการพิจารณาลักษณะงานก่อสร้างทางดังกล่าว ให้พิจารณาตามวัตถุประสงค์หลักของการก่อสร้าง การใช้งาน เทคนิคในการทำงาน เช่น ก่อสร้างถนนผิวทางแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ต้องมีองค์ประกอบของงาน ก่อสร้างทางครบ ๓ ชั้น ประกอบด้วย ชั้นรองพื้นทาง ชั้นพื้นทาง และชั้นผิวทาง หรืองานก่อสร้างถนนผิวคอนกรีต ต้องมีองค์ประกอบของงานก่อสร้างทางอย่างน้อย ๒ ชั้น เป็นต้น

ทั้งนี้ กรณีโครงการก่อสร้างทางมีงานก่อสร้างประเภทอื่นร่วมด้วย เช่น งานก่อสร้างทางและสะพาน ให้พิจารณาตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของโครงการว่า งานที่จะดำเนินการก่อสร้างใช้เทคนิคในการก่อสร้าง ในส่วนของโครงสร้างหลักเป็นงานใด หากพิจารณาแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์หลักเป็นงานก่อสร้างทาง และครบองค์ประกอบข้างต้น สามารถพิจารณาเป็นงานก่อสร้างทาง

๒. สาขางานก่อสร้างสะพาน

หมายถึง งานก่อสร้างและซ่อมบำรุง สะพานคอนกรีต สะพานคอนกรีตอัดแรง สะพานท่อเหลี่ยม ท่อลอดเหลี่ยม สะพานเหล็ก สะพานเทียบเรือ (Jetty) คอนกรีตเสริมเหล็ก ทางแยกต่างระดับขนาดใหญ่ ทางยกระดับ (Elevated Highway) สะพานลอยข้ามทางแยก (Overpass) ทางลอดขนาดใหญ่สำหรับยานพาหนะ (Underpass) สะพานลอยคนเดินข้าม หรืองานก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน โดยมีประเภทและชนิดของสะพาน ดังนี้

ประเภท ๑

- สะพานที่ความยาวช่วงระหว่างตอม่อ (Center to Center) ๓๐ เมตรขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๐๐ เมตร
- ทางแยกต่างระดับ (Grade Separation & Interchange)
- ทางยกระดับ (Elevated Highway)
- สะพานลอยข้ามทางแยก (Overpass)
- ทางลอดขนาดใหญ่สำหรับยานพาหนะ (Underpass)

ประเภท ๒

- สะพานหรือสะพานลอยข้ามทางแยก (Overpass) ที่ความยาวช่วงระหว่างตอม่อ (Center to Center) มากกว่า ๒๐ เมตร แต่ไม่ถึง ๓๐ เมตร

ประเภท ๓

- สะพานที่ความยาวช่วงระหว่างตอม่อ (Center to Center) มากกว่า ๑๒ เมตร จนถึง ๒๐ เมตร
- สะพานลอยคนเดินข้ามถนน

ประเภท ๔

- สะพานที่ความยาวช่วงระหว่างตอม่อ (Center to Center) ไม่เกิน ๑๒ เมตร
- ท่อเหลี่ยมคอนกรีตเสริมเหล็ก

กรณีโครงการก่อสร้างสะพานมีงานก่อสร้างประเภทอื่นร่วมด้วย เช่น งานก่อสร้างทางและสะพาน ให้พิจารณาตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของโครงการว่า งานที่จะดำเนินการก่อสร้างใช้เทคนิคในการก่อสร้าง ในส่วนของโครงสร้างหลักเป็นงานใด หากพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นงานก่อสร้างสะพาน ให้พิจารณาเป็นงานก่อสร้างสะพาน

๓. สาขางานก่อสร้างทางและสะพานพิเศษ

หมายถึง การดำเนินการก่อสร้างทางและสะพาน โดยมีลักษณะพิเศษหรือลักษณะปกติตามมาตรฐานขั้นทางของหน่วยงานของรัฐหรือประเภทชนิดสะพานตามข้อ ๒ ตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

๔. สาขางานก่อสร้างชลประทาน

หมายถึง การก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม รื้อถอน และหรือต่อเติมสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมน้ำเพื่อการชลประทาน หรือเพื่อการอื่น โดยทำการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) งานอาคารหัวงานชลประทานและหรืองานอาคารประกอบ โดยอาคารหัวงานชลประทาน ได้แก่ งานก่อสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนระบายน้ำ ฝ่ายทดน้ำ โรงสูบน้ำ ทำนบดินกั้นน้ำ ประตูระบายทราย ประตูเรือสัญจรทางระบายน้ำ และหรืออาคารประกอบ ได้แก่ อาคารระบายน้ำล้น อาคารส่งน้ำ อาคารทิ้งน้ำ หรืองานก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

(๒) งานระบบส่งน้ำ/ผันน้ำ/กระจายน้ำ และหรืองานอาคารประกอบ ได้แก่ งานก่อสร้างคลองส่งน้ำ ถนนบนคันคลอง ท่อเชื่อม (Syphon) สถานีสูบน้ำ สะพานน้ำ (Flume) อุโมงค์ส่งน้ำ อาคารบังคับน้ำ ระบบท่อส่งน้ำ หรืองานก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

(๓) งานระบบระบายน้ำ และหรืองานอาคารประกอบ ได้แก่ งานก่อสร้างคลองระบายน้ำ ท่อระบายน้ำ ประตูระบายน้ำ สะพานข้ามลำน้ำ ถนนบนคันคลอง ประตูระบายปากคลอง สถานีสูบน้ำ อาคารควบคุมน้ำ หรืองานก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

(๔) งานระบบป้องกันน้ำท่วม หมายถึง งานก่อสร้างที่ประกอบด้วย เขื่อนหรือคันกั้นน้ำ ระบบรวบรวมน้ำ โรงสูบน้ำ ประตูน้ำ/ประตูระบายน้ำ การติดตั้งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการระบายน้ำ หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ใช้สำหรับการป้องกันน้ำท่วม

(๕) งานจัดรูปที่ดิน และหรืองานจัดระบบน้ำ ได้แก่ งานก่อสร้างคูส่งน้ำ อาคารแบ่งน้ำ ท่อส่งน้ำ ทางลำเลียงผลผลิตการเกษตร ปรับระดับดินในแปลงนา คุระบายน้ำหรืองานก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

(๖) งานอนุรักษ์และปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำ ได้แก่ งานอนุรักษ์แหล่งน้ำ ชุดลอกแหล่งน้ำ เขื่อน/ทำนบกั้นดิน อาคารป้องกันการกัดเซาะ หรืองานก่อสร้างที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

กรณีโครงการก่อสร้างชลประทานมีงานก่อสร้างประเภทอื่นร่วมด้วย เช่น งานก่อสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ และก่อสร้างทางรวมด้วย ให้พิจารณาตามขอบเขตและวัตถุประสงค์หลักของโครงการว่า งานที่จะดำเนินการก่อสร้างใช้เทคนิคในการก่อสร้างในส่วนของโครงสร้างหลักเป็นงานใด หากพิจารณาแล้วว่าเป็นงานก่อสร้างงานเขื่อนกักเก็บน้ำ สามารถพิจารณาเป็นงานก่อสร้างชลประทาน เป็นต้น

๕. สาขางานก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและชายฝั่ง

หมายถึง เขื่อนป้องกันตลิ่ง ในแม่น้ำ ลำคลอง ลำธาร ทะเล ทะเลสาบ เป็นต้น และเขื่อนหรือกำแพงป้องกันชายฝั่งที่มีโครงสร้างติดกับแนวชายฝั่งทะเลและกำแพงกันดินริมชายฝั่งที่มีโครงสร้างติดกับแนวชายฝั่งทะเล เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล หรือการก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน เช่น งานก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ/คลอง/ห้วย/ลำ/กว๊าน/กุด งานก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล งานก่อสร้างกำแพงหินทิ้งป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง งานก่อสร้างกำแพงหินทิ้งป้องกันการกัดเซาะ และให้รวมถึงการซ่อมแซม/บำรุงรักษา/ปรับปรุงตามลักษณะงานที่ยกตัวอย่างข้างต้น

กรณีโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและชายฝั่ง มีงานก่อสร้างประเภทอื่นร่วมด้วย ให้พิจารณาตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของโครงการว่า งานที่จะดำเนินการก่อสร้างใช้เทคนิคในการก่อสร้างในส่วนของโครงสร้างหลักเป็นงานใด หากพิจารณาแล้วว่าเป็นก่อสร้างงานก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและชายฝั่ง ให้พิจารณาเป็นงานก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและชายฝั่ง

๖. สาขางานก่อสร้างขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำชายฝั่งทะเล

หมายถึง งานขุดลอกทางน้ำ ร่องน้ำ ทางเรือเดิน ในทะเลสาบหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย โดยต้องเป็นจ้างเหมางานขุดลอกและบำรุงรักษาทางน้ำ ร่องน้ำ ทางเข้าท่าเทียบเรือ เพื่อการขนส่งทางทะเล การขุดลอกหน้าท่าเทียบเรือทั้งจากทะเลต่อเนื่องเข้าสู่แม่น้ำ ลำคลองที่เป็นที่ตั้งของท่าเทียบเรือ และการขุดลอกในทะเลสาบที่เป็นการขุดลอกเพื่อฟื้นฟูสภาพ ซึ่งมีใช้การขุดเพื่อการชลประทาน การระบายน้ำ รวมทั้งการขุดลอกเปิดปากคลองจากการทับถมของทราย และการขุดลอกเพื่อการขนย้ายทรายข้ามปากร่องน้ำเพื่อรักษาสมดุลชายฝั่ง

๗. สาขางานก่อสร้างขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำภายในประเทศ

หมายถึง งานขุดลอกทางน้ำ ร่องน้ำ ทางเรือเดิน ในแม่น้ำหรือลำคลอง โดยการพิจารณาสาขางานก่อสร้างขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำภายในประเทศดังกล่าว ต้องเป็นจ้างเหมางานขุดลอกและบำรุงรักษาทางน้ำ ร่องน้ำ ทางเรือเดิน ในแม่น้ำ ลำคลอง ลำน้ำ ห้วย ตามอำนาจหน้าที่ มาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และคลองขุดเพื่อการเดินเรือ ซึ่งมีใช้การขุดลอกเพื่อการชลประทาน การอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำ การจัดรูปที่ดิน การจัดระบบน้ำ และไม่รวมถึงการขุดลอกในหนองน้ำ อ่างเก็บน้ำ บึง รางระบายน้ำ และการขุดสระกักเก็บน้ำ